

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

De invloed van bedrijfsleeftijd op instrumentgebruik

Een analyse van het gebruik van innovatie- en financierings-
instrumenten door jonge bedrijven voor de periode 2015-2019

Stephan Hoving (RVO), Marcel Seip (RVO) en Sander Sleijpen-Snoek (EZK)

Oktober 2023

Dit rapport is tot stand gekomen in het kader van het BAT-lab, het beleidsanalyse-laboratorium van het Directoraat-Generaal voor Bedrijfsleven en Innovatie (DG B&I) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Daar wordt nauw samengewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Beleidsanalyseteam (BAT) van DG B&I. Centraal in deze samenwerking staan beleidsgedreven analyses op basis van microdata.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1. Inleiding	5
2. Onderzochte instrumenten	6
3. Resultaten	7
3.1 Beschrijvende statistieken	7
3.2 Resultaten multivariate analyse	7
4. Conclusies	10
Literatuur	11
Bijlagen	12

Managementsamenvatting

In dit rapport beantwoorden we de vraag of het innovatie- en financieringsinstrumentarium van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) in gelijke mate gebruikt wordt door jonge startende bedrijven als door reeds gevestigde bedrijven. De demografische verdeling naar bedrijfsleeftijd binnen vijf specifieke instrumenten (namelijk Borgstelling MKB Kredieten (BMKB), Mkb-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT), Privaat-Publieke Samenwerkingen-toeslag Onderzoek en Innovatie (PPS-toeslag), Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) en Horizon 2020) is geanalyseerd voor de tijdsperiode 2015-2019. Hiervoor is gebruik gemaakt van gegevens van deze regelingen verstrekt door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), aangevuld met microdata afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Op basis van beschrijvende statistische analyses lijkt er binnen de genoemde instrumenten een relatieve oververtegenwoordiging van oudere bedrijven te bestaan. Binnen de WBSO, PPS-toeslag en Horizon2020 blijkt dat meer dan de helft van de deelnemers tien jaar of ouder is. De BMKB toont een ander beeld. Daar is het aandeel jonge bedrijven substantieel groter; bijna een kwart van de BMKB-deelnemers is jonger dan 1 jaar. Dit komt waarschijnlijk door de gunstigere voorwaarden voor startende bedrijven binnen deze regeling (bijvoorbeeld een groter deel van de lening valt onder de borgstelling).

Echter, grotere bedrijven zijn zowel vaker ouder als in hogere mate vertegenwoordigd onder de onderzochte instrumenten. De vraag is dan ook of de omvangrijke deelname van oudere bedrijven voortvloeit uit bedrijfsomvang in plaats van bedrijfsleeftijd. Middels logistische regressieanalyse is het afzonderlijke effect van bedrijfsleeftijd op de kans op deelname aan een instrument vastgesteld.

Uit de regressieresultaten blijkt dat jongere ondernemingen niet noodzakelijkerwijs een kleinere kans hebben om gebruik te maken van de onderzochte instrumenten, nadat voor andere bedrijfskenmerken is gecontroleerd. Sterker nog, jongere bedrijven lijken eerder een grotere neiging te vertonen om gebruik te maken van de BMKB, WBSO en MIT, zij het dat sommige effecten relatief gering van omvang zijn. Concluderend lijkt er dan ook geen sprake te zijn van een leeftijdsvoordeel voor oudere bedrijven, maar eerder een verband tussen instrumentgebruik en bedrijfsomvang. Het is denkbaar dat enige mate van beschikbare operationele capaciteit binnen een bedrijf van betekenis is voor de uitvoering van innovatieprojecten of bij het indienen van subsidieaanvragen.

1. Inleiding

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) voert beleid om bedrijven te stimuleren om vernieuwingen door te voeren. Daarnaast zet EZK ook instrumenten in om de beschikbaarheid van externe financiering voor ondernemingen te vergroten. Met deze innovatie- en financieringsinstrumenten beoogt EZK een brede doelgroep aan bedrijven te bereiken. Het is echter onduidelijk hoe jonge bedrijven vertegenwoordigd zijn in dit instrumentarium.

In dit onderzoek is bekeken in welke mate jonge bedrijven gebruikmaken van het instrumentarium van het Directoraat-Generaal voor Bedrijfsleven & Innovatie (DG B&I) van EZK. Jongere bedrijven ervaren doorgaans financiële beperkingen en hebben moeite met het verkrijgen van externe financiering (CBS, 2022; Beck et al., 2016; Segarra-Blasco & Teruel, 2016). Tegelijkertijd brengt investeren in innovatie voor hen grotere risico's met zich mee vanwege beperkte ervaring en capaciteiten in vergelijking met oudere bedrijven (Coad et al., 2016; Børing, 2016). Segarra-Blasco en Teruel (2016) vonden in een studie in Catalonië dat jongere bedrijven dan ook een grote kans hebben om een innovatiesubsidie te ontvangen. De vraag is of dit ook in Nederland geldt, of dat jongere bedrijven juist minder gebruikmaken van de innovatie- en financieringsinstrumenten van EZK omdat deze mogelijk minder toegankelijk zijn voor deze groep.

Instrumentgegevens verzameld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) gekoppeld aan microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor de tijdsperiode 2015-2019 zijn gebruikt om in beeld te brengen wat de leeftijdsopbouw is van bedrijven die gebruik hebben gemaakt van het innovatie- en financieringsinstrumentarium van EZK. Per instrument is per jaar de leeftijdsopbouw van gebruikers afgezet tegen die van de totale bedrijfspopulatie. In deze rapportage zijn telkens de resultaten voor het jaar 2018 beschreven. De resultaten voor de overige jaren tonen namelijk een vergelijkbaar beeld.¹ Vervolgens is logistische regressieanalyse gebruikt om te bepalen of bedrijfsleeftijd de kans op deelname aan een instrument vergroot. Bijlage 1 toont een overzicht van de operationalisering van de opgenomen (controle) variabelen.

¹ De resultaten voor de overige jaren zijn op aanvraag beschikbaar bij de auteurs (via [Contact | Bedrijfsbeleid in beeld](#)).

2. Onderzochte instrumenten

De onderzochte instrumenten in dit onderzoek verschillen in doel en doelgroep van elkaar. Deze instrumenten zijn niet specifiek gericht op startende bedrijven, al hebben enkele wel gunstigere voorwaarden voor startende ondernemingen. Op deze manier is de leeftijdsopbouw voor een breed palet van het innovatie- en financieringsinstrumentarium in kaart gebracht.² Hieronder staat elk instrument opgenomen in de analyse kort beschreven.

- Met de garantieregeling **Borgstelling MKB Kredieten (BMKB)** staat EZK voor een deel garant voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) dat een lening wil afsluiten maar waarvoor de bank niet genoeg zekerheid heeft in de vorm van onderpand, zoals gebouwen of machines. Bedrijven jonger dan 3 jaar kunnen onder gunstigere voorwaarden een borgstelling krijgen (bijvoorbeeld een groter deel van de lening valt onder de borgstelling).
- De subsidieregeling **Mkb-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT)** stimuleert innovatie bij het mkb. De MIT kent verschillende instrumenten, waaronder research & development-samenwerkingsprojecten, haalbaarheidsstudies en kennisvouchers.
- Via de fiscale regeling **Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO)** worden ondernemers in alle bedrijfssectoren gestimuleerd om meer te investeren in onderzoek en ontwikkeling (R&D, ook wel speur- en ontwikkelingswerk (S&O genoemd)). Bedrijven met minder dan 5 jaar personeel in loondienst hebben recht op extra financieel voordeel, de zogeheten startersfaciliteit.
- Met de subsidieregeling **Privaat-Publieke Samenwerkingen-toeslag Onderzoek en Innovatie (PPS-toeslag)** stimuleert EZK de private financiële inleg voor privaat-publieke samenwerking (PPS) tussen bedrijven en onderzoeksorganisaties.
- Het Europese programma **Horizon 2020** gaf van 2014 tot en met 2020 ondersteuning en subsidie aan kennisinstellingen, onderzoekers en bedrijven voor onderzoek en innovatie.

² Door databeperkingen zijn alleen de grotere (vaak gebruikte) instrumenten in beschouwing genomen. Een aantal kleinere innovatie- en financieringsregelingen die specifiek gericht zijn op startende bedrijven (Innovatiekrediet, Seed Capital en Vroegefasefinanciering) is niet opgenomen in de analyse. Niet verassend is het aandeel jonge bedrijven onder deze regelingen relatief groot.

3. Resultaten

3.1 Beschrijvende statistieken

Binnen de instrumenten BMKB en MIT zijn er relatief meer jonge gebruikers dan binnen de instrumenten PPS-toeslag, WBSO en Horizon 2020 (Tabel 1). Waar bij de laatstgenoemde regelingen minder dan een kwart van de deelnemers jonger dan 5 jaar is, ligt dit bij MIT en BMKB boven de 40%. Meer dan de helft van de deelnemers van PPS-toeslag, WBSO en Horizon 2020 is zelfs 10 jaar of ouder.

Tabel 1: Verdeling bedrijfspopulatie en instrumentgebruikers naar bedrijfsleeftijd in 2018

Bedrijfsleeftijd	Bedrijfspopulatie (%)	Gebruik gemaakt van:				
		BMKB (%)	MIT (%)	WBSO (%)	PPS-toeslag (%)	Horizon 2020 (%)
Jonger dan 1 jaar	11	23	10	5	3	3
1 tot 3 jaar	18	10	20	12	8	11
3 tot 5 jaar	13	10	12	10	6	8
5 tot 10 jaar	24	20	17	20	14	18
Ten minste 10 jaar	35	37	42	53	68	60
Aantal observaties (N)	1.872.062	2.539	1.268	15.551	513	454

Percentages zijn afgerond op hele getallen. Hierdoor tellen percentages ook niet in alle gevallen op tot 100.

Afgaand op de aandelen geldt voor het merendeel van de instrumenten dat oudere bedrijven sterker vertegenwoordigd zijn in het gebruik ervan. Als echter de verdeling nader wordt uitgesplitst naar bedrijfs-grootte, dan lijkt er een verband te bestaan tussen enerzijds grootteklasse en instrumentgebruik en anderzijds grootteklasse en bedrijfsleeftijd (zie Bijlage 2). Grotere bedrijven zijn zowel vaker ouder als oververtegenwoordigd onder gebruikers van de instrumenten. Dit werpt de vraag op of de oververtegenwoordigde deelname van oudere bedrijven mogelijk eerder wordt bepaald door de omvang van deze bedrijven dan hun leeftijd zelf.

3.2 Resultaten multivariate analyse

Logistische regressieanalyses zijn gebruikt om het afzonderlijke effect van bedrijfsleeftijd op de kans op deelname aan een instrument te bepalen. Voor elk instrument is de kans geschat dat een bedrijf van het desbetreffende instrument gebruikmaakt.³ Tabel 2 toont de schattingsresultaten voor 2018 voor de vijf instrumenten afzonderlijk. Om de grootte van de effecten te bepalen is voor alle dummyvariabelen de afgeleide berekend. De afgeleide geeft de verandering in de kans dat een bedrijf een instrument benut weer in procentpunten als de dummyvariabele verandert van nul naar één (ceteris paribus). Een negatieve waarde geeft aan dat een bepaald kenmerk de kans (in procentpunten) op instrumentgebruik verkleint; een positieve waarde geeft aan dat een bepaald kenmerk de kans (in procentpunten) juist vergroot.

³ Verschillende modellen zijn geschat waarbij variabelen stapsgewijs zijn toegevoegd. In deze rapportage zijn alleen de resultaten van het voorkeursmodel opgenomen. Resultaten van de andere modellen zijn op aanvraag beschikbaar bij de auteurs.

Tabel 2: Samenvatting schattingsresultaten in de vorm van quasi-elasticiteiten voor logistische regressie modellen voor elk afzonderlijk instrument in 2018

	BMKB	WBSO	MIT	PPS-toeslag	Horizon 2020
[Intercept + controlevariabelen (sector, zzp, dga, snelle groeier) zijn niet weergegeven in de tabel]					
Bedrijfsleeftijd (ref: ≥ 10 jaar)					
< 1 jaar	0,0026***	-0,0001	0,0007***	-0,0000	-0,0000
1 - 3 jaar	0,0006***	0,0016***	0,0007***	0,0000	0,0000
3 - 5 jaar	0,0007***	0,0019***	0,0004***	-0,0000	0,0000
5 - 10 jaar	0,0008***	0,0016***	0,0002***	-0,0000	0,0000
Grootteklasse (ref: 250+ wp)					
1 wp	-0,0008	-0,0384***	-0,0001	-0,0018***	-0,0015***
2 - 5 wp	0,0012	-0,0274***	0,0006	-0,0015***	-0,0012***
5 - 10 wp	0,0027***	-0,0176***	0,0015**	-0,0012***	-0,0009***
10 - 20 wp	0,0028***	-0,0125***	0,0018***	-0,0010***	-0,0007***
20 - 50 wp	0,0029***	-0,0081***	0,0019***	-0,0008***	-0,0006***
50 - 100 wp	0,0028***	-0,0038***	0,0023***	-0,0006***	-0,0005***
100 - 250 wp	0,0016**	-0,0008	0,0019***	-0,0005***	-0,0004***
Aantal observaties (N)	1.874.602	1.874.602	1.874.602	1.874.602	1.874.602
McFadden R2	0,155	0,309	0,177	0,298	0,265

Significantieniveau: *** 0,1%, ** 1%, * 5%. De referentiecategorieën voor de dummyvariabelen bedrijfsleeftijd en grootteklasse zijn respectievelijk bedrijven ouder dan 10 jaar en bedrijven met meer dan 250 werkzame personen (wp). Om de grootte van het effect te bepalen is voor elke dummyvariabele (wel/niet) de afgeleide weergegeven. Deze geeft de quasi-elasticiteit weer; de verandering in de kans dat een bedrijf gebruikmaakt van een instrument (in procentpunten) als de dummyvariabele verandert van nul naar één. Voorbeeld: bedrijven met een leeftijd van 1-3 jaar hebben $(0,0016 \cdot 100 =) 0,16$ procentpunt meer kans om gebruik te maken van WBSO dan bedrijven ouder dan 10 jaar.

Uit de resultaten (gecontroleerd voor andere bedrijfskenmerken) blijkt dat de kans dat een jonger bedrijf gebruikmaakt van een regeling niet kleiner is dan die van een onderneming ouder dan 10 jaar. Jongere bedrijven lijken juist vaker gebruikt te maken van BMKB, WBSO en MIT (zie Box 1 voor een toelichting op de grootte van de gevonden effecten). BMKB en WBSO hebben speciale voorwaarden voor jongere, startende bedrijven, wat de richting van de gevonden effecten zou kunnen verklaren. Opvallend hierbij is het relatief grote effect op het gebruik van BMKB voor bedrijven jonger dan 1 jaar; de kans dat deze bedrijven een garantiestelling via BMKB hebben ontvangen is 0,26 procentpunt hoger dan voor bedrijven van 10 jaar en ouder (ceteris paribus). Startende bedrijven hebben voor financiers een hoger risicoprofiel dan oudere bedrijven en garanties via BMKB verlagen het risico voor financiering voor deze groep (Panteia, 2022). Wat betreft de PPS-toeslag en Horizon2020 zijn er geen significante verbanden waargenomen. Er is dus geen verschil in het gebruik van deze twee regelingen voor bedrijven van verschillende leeftijden (gecontroleerd voor andere bedrijfskenmerken).

Box 1: Effectgrootte van bedrijfsleeftijd

De gevonden effecten lijken relatief klein. Dit komt doordat het aantal bedrijven dat gebruikmaakt van een regeling ook erg klein is. Een kleine absolute stijging van de kans op het gebruik van een regeling in procentpunten kan relatief gezien een grote stijging zijn. Bijvoorbeeld, slechts 0,14% van de bedrijven maakt gebruik van BMKB. Een stijging van 0,26 procentpunt voor bedrijven jonger dan 1 jaar op de kans om van BMKB gebruik te maken lijkt absoluut niet erg veel. Als dit echter wordt afgezet tegenover het feit dat slechts 0,14% van de bedrijven gebruikmaakt van BMKB, dan is dit een toename van $(0,26/0,14 * 100 =)$ 185%.

Dit neemt niet weg dat de meeste effecten van bedrijfsleeftijd vergeleken met die van bedrijfs-grootte relatief gezien klein blijven, zeker voor de regelingen anders dan BMKB. Het effect van bedrijfs-grootte is in de meeste gevallen een stuk groter. Bijvoorbeeld, de kans dat bedrijven met 1 werkzame persoon (wp) gebruikmaken van de WBSO is 3,84 procentpunt lager dan die van bedrijven groter dan 250 wp (ceteris paribus), terwijl voor bedrijven van 1-3 jaar de kans op WBSO-gebruik slechts met 0,16 procentpunt toe neemt ten opzichte van bedrijven ouder dan 10 jaar (ceteris paribus).

Kijkend naar grootteklasse is er niet verrassend een duidelijk onderscheid tussen de twee regelingen die specifiek gericht zijn op het mkb, en de overige drie regelingen. Binnen het mkb maken bedrijven vaker gebruik van BMKB of MIT in vergelijking met grotere ondernemingen. Daarentegen is voor de WBSO, PPS-toeslag en Horizon2020 het effect negatief; het grootbedrijf heeft een hogere kans om gebruik te maken van deze regelingen. In de evaluatie van PPS-toeslag is ook geconcludeerd dat deze regeling minder interessant zou zijn voor het mkb, voornamelijk doordat de PPS-toeslag sterk leunt op onderzoek en kennis met een lange tijdshorizon en grote investeringen vereist (Dialogic, 2021). Een zekere bedrijfsomvang heeft dus invloed op deelname aan innovatieve samenwerkingsprojecten binnen de PPS-toeslag en mogelijk ook binnen Horizon2020. Bovendien is het wellicht voor grotere bedrijven makkelijker dan voor kleinere bedrijven om gebruik te maken van een regeling vanwege hun grotere capaciteit om de administratieve taken uit te voeren en de omvang van de benodigde financiële investering.

De eerdere bevinding uit de beschrijvende statistiek dat oudere bedrijven een grotere neiging hebben om gebruik te maken van de onderzochte instrumenten, houdt dus geen stand als rekening wordt gehouden met andere bedrijfskenmerken. Waar de effecten in het model zonder rekening te houden met bedrijfs-grootte significant negatief waren, blijkt het verband niet langer statistisch significant of zelfs significant positief te zijn nadat bedrijfs-grootte is toegevoegd. Niettemin zijn de vastgestelde effecten van bedrijfs-grootte in de meeste gevallen substantieel groter dan die van bedrijfsleeftijd. Hieruit kan worden afgeleid dat er geen intrinsiek voordeel bestaat voor oudere bedrijven op basis van leeftijd, maar eerder een correlatie met de omvang van bedrijven.

Aanvullende analyses zijn uitgevoerd om de robuustheid van de gevonden resultaten te testen. Zo zijn de regressieanalyses uitgevoerd op verschillende (sub)populaties (alleen ondernemingen binnen de business-economy, alle bedrijven exclusief zelfstandige ondernemers, en specifieke doelgroepen voor elk instrument waar dat mogelijk was). Ook is bedrijfsleeftijd opgenomen als een continue variabele binnen de modellen. De resultaten van deze aanvullende analyses zijn in lijn met de eerder getrokken conclusies.

4. Conclusies

In dit onderzoek is middels gekoppelde RVO-instrumentgegevens aan CBS-microdata de leeftijdsverdeling van gebruikers van een aantal innovatie- en financieringsinstrumenten van EZK in kaart gebracht voor de tijdsperiode 2015-2019. Het primaire doel van deze analyses is om te achterhalen of jonge bedrijven meer of minder gebruikmaken van het instrumentarium. De resultaten van dit onderzoek sluiten aan bij eerder onderzoek (zie onder andere Segarra-Blasco & Teruel, 2016). De resultaten tonen dat er geen leeftijdsgebonden voordeel is voor gevestigde bedrijven, maar eerder een verband tussen instrumentgebruik en bedrijfs-grootte. Binnen de BMKB, WBSO en MIT zijn het juist jongere bedrijven die vaker ondersteuning ontvangen dan oudere bedrijven, na controle voor ander bedrijfskenmerken. Dit kan mogelijk verklaard worden door de speciale voorwaarden binnen deze programma's voor startende bedrijven. Bij PPS-toeslag en Horizon2020 is er geen leeftijdsverband gevonden.

Literatuur

Beck, T., Demirgüç-Kunt, A., Laeven, L., & Maksimovic, V. (2006). The determinants of financing obstacles. *Journal of international money and finance*, 25(6), 932-952.

CBS (2022). *Financieringsmonitor 2022*.

Coad, A., Segarra, A., & Teruel, M. (2016). Innovation and Firm Growth: Does Firm Age Play a Role? *Research Policy*, 45(2), 387-400.

Dialogic (2021). *Evaluatie PPS-toeslagregeling 2016-2020*.

Børing, P., Fevolden, A.M., & Herstad, S. (2016). Eager and Able: A Study of Innovation Activity Among Young, Mature and Old Firms in Norway, *Economics Bulletin*, 36(1), 291-297.

Panteia (2022). *Evaluatie Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) periode 2015 t/m 2020*.

Segarra-Blasco, A., & Teruel, M. (2016). Application and success of R&D subsidies: what is the role of firm age? *Industry and Innovation*, 23(8), 713-733.

Bijlage 1: Overzicht van gebruikte variabelen en operationalisering

Variabele	Operationalisering
Gebruik instrument	Afhankelijke dummyvariabele die aangeeft of een bedrijf gebruik gemaakt heeft van een instrument 1 (Ja) 0 (Nee)
Bedrijfsleeftijd	Dummyvariabelen voor leeftijdscategorieën: jonger dan 1 jaar, 1 tot 3 jaar, 3 tot 5 jaar, 5 tot 10 jaar, 10 jaar of ouder (= referentiecategorie).
Sector	Dummyvariabelen voor elke al dan niet samengestelde hoofdcategorie(en) SBI-code (letter), waarbij de samengestelde hoofdcategorieën R-U: Cultuur, recreatie en overige diensten de referentiecategorie is. Sector is opgenomen in de regressieanalyses als controle variabele.
Grootteklasse	Dummyvariabelen voor bedrijfsgrootte gebaseerd op het aantal werkzame personen (wp): 1 wp, 2 tot 5 wp, 5 tot 10 wp, 10 tot 20 wp, 20 tot 50 wp, 50 tot 100 wp, 100 tot 250 wp, ten minste 250 wp (= referentiecategorie). Bedrijfsgrootte is in de regressieanalyses opgenomen in de regressie als controlevariabele.
Zelfstandige (zzp)	Dummyvariabele als bedrijf is getypeerd als zelfstandige. Zelfstandige is in de regressieanalyses opgenomen als controlevariabele.
Directeur-grotaandeelhouder (dga)	Dummyvariabele als bedrijf is getypeerd als directeur-grotaandeelhouder (dga). Dga is in de regressieanalyses opgenomen als controlevariabele.
Snelle groeier	Dummy variabele die aangeeft of het bedrijf is aangemerkt als snelle groeier in het referentiejaar. Snelle groeier is in de regressieanalyses opgenomen als controlevariabele.

Bijlage 2: Verdeling bedrijfsleeftijd en grootteklasse voor instrumentgebruikers in 2018

Grootteklasse	Bedrijfsleeftijd					
	< 1 jaar	1 - 3 jaar	3 - 5 jaar	5 - 10 jaar	≥ 10 jaar	
Bedrijfs- populatie (N = 1.872.062)	< 10 wp	100%	99%	98%	98%	92%
	10-100 wp	0%	1%	1%	2%	7%
	> 100 wp	0%	0%	0%	0%	1%
	Totale N	199.912	328.328	250.133	441.772	654.457
BMKB (N = 2.539)	< 10 wp	96%	85%	81%	74%	60%
	10-100 wp	38%
	> 100 wp	2%
	Totale N	576	253	255	509	946
MIT (N = 1.268)	< 10 wp	.	90%	78%	72%	40%
	10-100 wp	55%
	> 100 wp	5%
	Totale N	125	249	152	214	528
WBSO (N = 15.551)	< 10 wp	92%	87%	78%	69%	38%
	10-100 wp	.	11%	19%	26%	47%
	> 100 wp	.	2%	3%	4%	15%
	Totale N	744	1.798	1.617	3.080	8.312
PPS-toeslag (N = 513)	< 10 wp	.	76%	67%	27%	16%
	10-100 wp	.	.	.	48%	30%
	> 100 wp	.	.	.	25%	54%
	Totale N	16	42	33	71	351
Horizon 2020 (N = 454)	< 10 wp	.	78%	69%	49%	20%
	10-100 wp	31%
	> 100 wp	49%
	Totale N	12	49	36	83	274

Aantallen zijn afgerond op hele getallen. Kleine waarnemingen kunnen vanwege herleidbaarheid niet gepubliceerd worden. Deze staan in de tabel weergegeven met een punt. Hierdoor tellen percentages ook niet in alle gevallen op tot 100.

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Oktober 2023